

JIČÍN: Aspekty udržitelného stravování

Zadavatel:

MĚSTO JIČÍN

Název VZ:

**VYUŽITÍ UDRŽITELNÝCH
ASPEKTŮ PŘI STRAVOVÁNÍ**

K VEŘEJNÉ ZAKÁZCE

Širší společenské zájmy:

Koncept udržitelnosti ve vztahu k občerstvení a stravování zahrnuje nákupy sezónního občerstvení, zapojení lokálních podniků, podporu praxe učňů, minimalizaci odpadů. Město systematicky hledá odpovědná a udržitelná řešení spočívající v efektivním vynakládání svěřených veřejných prostředků.

Severovýchodní město Jičín v Královéhradeckém kraji se 16 500 obyvatel se skládá z 12 místních částí na 5 katastrálních územích. [Město](#) se hlásí ke konceptu odpovědného veřejného zadávání od roku 2018:

- **Směrnici o zadávání veřejných zakázek** schválenou Radou města: „Zadavatel při zadávání nadlimitních, podlimitních zakázek a veřejných zakázek malého rozsahu zohledňuje dopady dané zakázky v relevantní oblasti, v níž je realizována, na společnost a ekonomiku, při minimalizaci negativních dopadů na životní prostředí, a ve vhodných případech uplatňuje příležitosti dle usnesení vlády České republiky ze dne 24. července 2017 č. 531, o Pravidlech uplatňování odpovědného přístupu při zadávání veřejných zakázek a nákupech státní správy a samosprávy“
- zanesením do **Strategického plánu rozvoje města Jičín**
- **Deklarací Městského úřadu Jičín** schválenou Radou města
- **Memorandem o spolupráci v oblasti rozvoje odpovědného veřejného zadávání** s MPSV schváleným Zastupitelstvem města.

Jičín v posledních dvou letech usiluje nejen o odpovědné veřejné zadávání, ale o odpovědný přístup v rámci většiny svých aktivit. Ve Strategickém plánu města Jičína z roku 2019 je kladen důraz na vytváření zdravého životního prostředí, ekologicky zodpovědné chování a udržitelný rozvoj kvalitních podmínek pro život. Je zřejmé, že tyto vize mohou být uskutečňovány jen při spolupráci všech složek, respektive organizací města.

Pracovní skupiny podle jednotlivých oborů (občerstvení, propagační předměty, úklidové prostředky, odpady apod.), interně nazývané „včelí plástve“, tvoří platformu Odpovědného úřadu. Koncept Odpovědného úřadu přijatý [Deklarací Městského úřadu Jičín](#) hledá odpovědná a udržitelná řešení spočívající v efektivním vynakládání svěřených veřejných prostředků. Nejdříve byl zjištěn současný stav ve všech oblastech a následně stanoveny priority pro uplatňování požadavků, které začaly být testovány na Městském úřadě (dále jen „Úřad“).

Jedna z významných oblastí je stravování v městských organizacích. Vedle stravovacích zařízení v mateřských a základních školách pro přibližně 3 tisíce dětí existují další městské organizace, které ve větší či menší míře

poskytují stravování nebo občerstvení, ať už samostatně nebo prostřednictvím cateringových agentur. Jedná se zejména o:

- C sociální služby:**
domovy seniorů,
pečovatelskou službu,
denní stacionáře
pro hendikepované i seniory,
chráněná bydlení,
- C sportovní zařízení:**
občerstvení v aquaparku,
na koupališti, na zimním
stadionu, ve vnitřních
sportovištích,
- C kulturní zařízení:**
občerstvení v biografu
a v divadle.

Město Jičín, respektive Úřad si uvědomuje, že je velmi důležité představovat přijatá opatření a sdílet dosažené výsledky, a tím inspirovat ostatní. Na podzim roku 2019 proto proběhly pod záštitou starosty města Jičína a tajemníka pro zaměstnance Úřadu a pro městské příspěvkové organizace čtyři osvěty, na kterých byl představen koncept Odpovědného úřadu, již učiněné kroky a vize do budoucna. Jedno z těchto setkání bylo zaměřeno na změny přístupu k občerstvení a stravování. Přitom byly všem městským organizacím doporučeny kroky, které Úřad úspěšně vyzkoušel a běžně je ve své praxi používá.

Na Úřadě bylo zcela eliminováno používání jednorázového plastového nádobí, které bylo nahrazeno porcelánovým a skleněným. Dále přestaly být používány jednorázově balené cukry, medy, smetany do kávy, jednotlivě balené čaje a podobné. Na Úřadě bylo nařízeno používat při jednáních k pití výhradně kohoutkovou vodu, pro její servírování byly nakoupeny skleněné džbány. Tím došlo k vymýcení podávání nápojů v plastových lahvích. Upřednostňovat kohoutkovou vodu bylo doporučeno i zaměstnancům Úřadu. V jedné ze dvou budov Úřadu bylo na veřejně přístupném místě nainstalováno pítka s pitnou vodou. Občas používané pomerančové džusy byly zcela nahrazeny lokálními jablečnými mošty ve skleněných litrových lahvích, které jsou nakupovány přímo od prvovýrobce. Čaj i káva jsou v kvalitě fair trade a u kávy se usiluje, aby pocházela z lokálních neprůmyslových pražírén. U drobného občerstvení podávaného na jednáních je kladen důraz na sezónní a lokální produkci ovoce (jablka, hrušky, švestky) a na eliminaci obchodního řetězce, která vede k podpoře prvovýrobce a snížení uhlíkové stopy (koláče, chlebičky apod.) Podporováno je i učňovské školství v regionu, například nákupem výrobků učňů jako jsou minizákusky.

Stravovacím zařízením mateřských a základních škol byl představen pilotní projekt jedné ze základních škol v Jičíně.

Základní škola Husova 170, Jičín od začátku školního roku 2019/2020 ve svých jídelničkách zdůrazňuje používání sezónních a lokálních surovin. Tato iniciativa vzešla ze spolupráce vedoucí školní jídelny a pracovní skupiny Odpovědného úřadu (včelí plástev pro občerstvení a catering). Probírána byla tvorba jídelniček, způsoby financování, dodavatelsko-odběratelské vztahy a především způsob propagace sezónních surovin, které jsou pro přípravu jídel nakoupeny od lokálních producentů. Jídelna vaří asi pro 600 strážníků a poskytuje výběr ze dvou jídel denně. U většiny z nich jsou od září 2019 na jídelničkách, jak v elektronické, tak v listinné podobě, uváděny použité sezónní suroviny od místních výrobců, např. litoměřická zelenina, houby z jižních Čech, nové české brambory, olej z lokální produkce apod. Tento způsob prezentace začíná přebírat také jedno stravovací zařízení v mateřské škole, kde se kromě obědů připravují pro děti i dopolední a odpolední svačiny.

Všechna stravovací zařízení určená pro děti se samozřejmě povinně řídí státními normami, spotřebním košem, vyhláškami apod. Nicméně v dalších městských zařízeních, jako jsou kulturní a sportovní zařízení typu biograf, divadlo, bazén, koupaliště, zimní stadion apod., jejichž hlavní činností není poskytování stravování, dochází také k prodeji potravin nebo přípravě jídel. Nabízené produkty jsou často podřízeny mainstreamovým požadavkům (popcorn, párky v rohlíku, pizza, automaty na sladkosti a sladké nápoje apod.).

Začátkem roku 2020 pracovní skupina „včelí plástev pro občerstvení a catering“ začala jednat s řediteli sportovních a kulturních zařízení města Jičína s cílem zmapovat současný stav a nalézt kompromisní a trvale udržitelné řešení, které by bylo v souladu se strategií města a vedlo by k podpoře zdravého a odpovědného prostředí pro rodinný život. Protože byla vyhlášena karanténa v souvislosti se šířením pandemie COVID-19, nemohly být zatím náměty vzešlé z jednání realizovány. Nicméně město hodlá být do budoucna ve vztahu ke stravování v městských zařízeních nadále aktivním iniciátorem udržitelného přístupu ke stravování.